

ACTUALITEIT IN HET KORT

ACTUALITÉ EN BREF

1. ALGEMEEN HANDELSRECHT / DROIT COMMERCIAL GÉNÉRAL

Olivier Vanden Berghe, Sebastian Tytgat en Jonas Vansevenant¹

Wetgeving/Législation

Aanbieden van een elektronische betaalwijze wel dra verplicht?

ALGEMEEN (HANDELS- ECONOMISCH EN FINANCIËEL RECHT)

Elektronisch geld – Betalingsdiensten

GÉNÉRALITÉS (DROIT ÉCONOMIQUE, COMMERCIAL ET FINANCIER)

Monnaie électronique – Services de paiement

Een wetsvoorstel van 25 april 2019 strekt ertoe ondernemingen te verplichten om ten minste één elektronische betaalwijze te voorzien. Het voorstel is ingegeven vanuit de vaststelling dat het elektronisch betalen minder alomtegenwoordig is in België dan in Nederland, Zweden, het Verenigd Koninkrijk of Frankrijk. Elektronische betalingen zijn luidens het wetsvoorstel gemakkelijker, vermijden valsmunterij en diefstal, maken dure geldtransporten overbodig en zouden de strijd tegen het zwart geld bevorderen. Concreet zou in het Boek VI van het Wetboek Economisch Recht een nieuw artikel VI.7/4 worden ingevoegd dat bepaalt dat iedere onderneming een andere betaalwijze dan in speciën moet voorzien. Het voorzien van een betaalterminal zou niet noodzakelijk zijn, en ondernemingen zouden bijvoorbeeld ook gebruik kunnen maken van betaalapps om aan deze verplichting te voldoen.

Invoering van een publieke databank voor beslissingen van de rechterlijke macht – Wet van 5 mei 2019

GERECHTELIJK RECHT – RECHTSPLEGING

Vonnissen – Arresten – Openbare terechtzitting

DROIT JUDICIAIRE – PROCÉDURE JUDICIAIRE

Jugement – Arrêt – Audience publique

De wet van 5 mei 2019 “tot wijziging van het Wetboek van Strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft” werd gepubliceerd op 16 mei 2019. De belangrijkste vernieuwing bestaat erin dat rechterlijke beslissingen in de regel

zullen dienen te worden opgenomen in een “publiek toegankelijke elektronische databank van vonnissen en arresten van de rechterlijke orde”. Uit de beslissing worden de gegevens die de rechtstreekse identificatie van de partijen en de andere personen betrokken in de zaak toelaten, weggelaten.

Voorts zal de regel dat het vonnis dient te worden uitgesproken door de voorzitter van de kamer die het gewezen heeft, worden gewijzigd: voortaan zou enkel het dispositief moeten worden “uitgesproken” (al is in burgerlijke zaken de daadwerkelijke voorlezing van het vonnis in openbare zitting reeds een rareiteit).

Op deze principes zullen enkele afwijkingen gelden. Zo blijft de integrale voorlezing van de rechterlijke uitspraak in openbare zitting nog mogelijk wanneer dit een meerwaarde zou bieden (de voorbereidende werken verwijzen hiervoor naar zaken van publiek belang). De rechtbank kan hiertoe ambtshalve beslissen, ofwel op verzoek van de partijen. Wanneer de opname in de databank onmogelijk is, zou de integrale uitspraak door de kamervoorzitter nog steeds vereist zijn, al wordt alternatief de mogelijkheid geboden om in de plaats daarvan het vonnis voor het publiek ter beschikking te stellen in de zittingszaal tot aan het einde van de zitting. Wanneer de procedure in raadkamer is verlopen, kan de voorzitter van de kamer bovendien beslissen dat bepaalde onderdelen van de in het vonnis opgenomen motivering weggelaten dienen te worden uit de databank wegens privacyoverwegingen.

De wijzigingen zullen op burgerlijk vlak worden ingevoerd door een wijziging van het artikel 782bis Ger.W. (voor gewone vonnissen en arresten) en het artikel 1109 Ger.W. (voor arresten van het Hof van Cassatie). Er zijn ook diverse wijzigingen aan het Wetboek van Strafvordering.

Deze nieuwe wet hangt bovendien samen met een recente grondwetswijziging. Het artikel 149 Gw. bepaalde voorheen immers ook dat het vonnis in openbare terechtzitting wordt uitgesproken. Bij een op 12 mei 2019 in werking getreden grondwetswijziging werd deze vereiste vervangen door de openbare bekendmaking op de wijze voorzien door de wet. Voor strafzaken voorziet het artikel 149 Gw. nu ook uitdrukkelijk dat (enkel) het beschikkend gedeelte van het vonnis dient te worden uitgesproken in openbare terechtzitting.

De wet van 5 mei 2019 treedt echter pas in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op

¹ Advocaten te Brussel.

1 september 2020. Ook de modaliteiten van deze publiek toegankelijke elektronische databank zouden nog door de uitvoerende macht moeten worden uitgewerkt.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van Cassatie 6 mei 2019

BIJZONDERE OVEREENKOMSTEN

Commerciële samenwerking – Termijn – Precontractuele informatie – Nietigheid

CONTRATS SPÉCIAUX

Partenariat commercial – Délai – Information précontractuelle – Nullité

In een arrest van 6 mei 2019 boog het Hof van Cassatie zich over de nietigverklaring van bepalingen van een brouwerijcontract dat werd gekwalificeerd als een commerciële samenwerkingsovereenkomst, ingevolge de niet-naleving van de wet betreffende de precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten van 19 december 2005 (inmiddels vervangen door Titel 2 van Boek X van het Wetboek Economisch Recht).

De wet van 19 december 2005 bevatte in zijn artikel 3 de verplichte voorafgaandelijke mededeling van een precontractueel informatiedocument door de persoon die het recht (op gebruik van een commerciële formule) verleent aan de andere persoon. Vervolgens dient volgens dit artikel een bezinningsperiode van één maand in acht te worden genomen voor het ondertekenen van de overeenkomst. Het artikel 4, § 1 van diezelfde wet bevatte dan weer een opsomming van de informatie die verplicht in het precontractuele informatiedocument moest worden opgenomen.

De sanctieregeling van artikel 5 van de wet van 19 december 2015 gaf echter aanleiding tot interpretatieproblemen. Het eerste lid bepaalde immers enerzijds dat de persoon die het recht verwerft bij niet-naleving van de verplichtingen van artikel 3 (de mededeling van het informatiedocument en de bezinningsperiode), de nietigheid van de overeenkomst kan invoeren binnen 2 jaar na de sluiting van de overeenkomst. Anderzijds bepaalde het tweede lid van artikel 5, zonder daar uitdrukkelijk enige termijn aan te verbinden, dat indien het informatiedocument de gegevens van artikel 4, § 1, 1° (dit zijn de belangrijkste modaliteiten en bepalingen van de overeenkomst) niet bevat, de persoon die het recht verwerft de nietigheid van de desbetreffende bepalingen kan invoeren. In de rechtsleer werd geponeerd dat voor het invoeren van de (partiële) nietigheid in toepassing van het tweede lid van artikel 5, de gemeenrechtelijke tienjarige termijn geldt (1304 BW) en dus niet de tweejarige termijn van het eerste lid.

De kwestie van de onderscheiden verjaringstermijnen is bijzonder delicaat wanneer helemaal geen precontractueel informatiedocument werd meegegeeld. Moet men dan per se binnen de termijn van 2 jaar ageren, nu het gaat om de niet-naleving van een verplichting van artikel 3 (art. 5, eerste lid)? Of kan men verdedigen dat in dat geval het (immers onbestaande) precontractuele informatiedocument ook niet de vermeldingen van artikel 4, § 1, 1° bevat, en men zich dus op de tienjarige termijn kan beroepen (art. 5, tweede lid)?

De appelrechter had in het kader van het bestreden arrest kennelijk de tweede visie vooropgesteld, hetgeen de cassatietoets doorstond. Het Hof van Cassatie oordeelde dat wanneer de persoon die het recht (op gebruik van een commerciële formule) toekent aan de andere persoon niet het informatiedocument met de in het artikel 4 van de wet geviseerde gegevens overhandigt, de persoon die het recht wordt toegewezen de nietigheid van de bepalingen die in artikel 4, § 1, 1° worden gevisieerd kan invoeren, en in dat geval niet gehouden is om dit te doen binnen de 2 jaar voorzien in artikel 5, eerste lid. Een middel dat van de tegenovergestelde opvatting uitging werd verworpen.

Bij de verplaatsing van de wetgeving inzake precontractuele informatie bij commerciële samenwerkingsovereenkomsten naar het Wetboek Economisch Recht werden er aanzienlijke vernieuwingen aangebracht. De eerste twee leden van artikel X.30 WER zijn echter grotendeels gelijk aan het toenmalige artikel 5, eerste en tweede lid van de wet van 19 december 2005, en behouden de relevante dualiteit. Een analoge toepassing behoort dus tot de mogelijkheden.

2. BANKRECHT EN FINANCIËEL RECHT / DROIT BANCAIRE ET FINANCIER

Régine Feltkamp & Gerrit Hendrikx²

Wetgeving/Législation

Europese Bankautoriteit adviseert Europese Commissie inzake regulering van “crypto-asset”

EUROPEES FISCAAL RECHT

DROIT FISCAL EUROPÉEN

Volgend op een verzoek van de Europese Commissie om en de, in het FinTech Actieplan en FinTech Stappenplan geïdentificeerde, noodzaak aan verder onderzoek inzake crypto-assets, heeft de Europese Bankautoriteit (hierna “EBA”) op grond van artikel 9, 4. van verordening (EU)

² Advocaten te Brussel.